

KLASA: UP/I-960-03/99-07/60
URBROJ: 558-03/4-99-2
Zagreb, 20. prosinca 1999.

Na temelju članka 202. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91), članka 26. stavka 1. Zakona o mjeriteljskoj djelatnosti ("Narodne novine" broj 11/94) i članka 8 stavka 1. Pravilnika o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila ("Narodne novine" broj 93/96), u povodu zahtjeva za tipno ispitivanje mjerila tvrtke Landis & Staefa, Froudeova 94., 10020 Zagreb, radi odobravanja tipa mjerila, ravnatelj Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo izdaje

TIPNO ODOBRENJE

1. Odobrava se tip mjerila:
 - vrsta mjerila: Mjerilo toplinske energije
 - tvornička oznaka mjerila: **WSJ...**
 - proizvođač mjerila: **Landis & Staefa Deutschland Produktion GmbH**
 - mjesto i država proizvodnje mjerila: 60388 Frankfurt, Njemačka
 - službena oznaka tipa mjerila: **HR Q-2-1019**
2. Mjerila iz točke 1. ovog tipnog odobrenja mogu se podnositi na ovjeravanje.
3. Ovo tipno odobrenje vrijedi 10 godina.
4. U prilogu ovom tipnom odobrenju su podaci propisani u članku 9. stavku 2. Pravilnika o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila.

Obrazloženje

Tvrtka Landis & Staefa, Froudeova 94., 10020 Zagreb podnijela je ovom Zavodu, 9. kolovoza 1999., zahtjev za tipno ispitivanje mjerila iz točke 1. ovog tipnog odobrenja. Uz zahtjev je priložena tehnička dokumentacija o mjerilu i potreban uzorak mjerila.

Tipnim ispitivanjem mjerila iz točke 1. ovog tipnog odobrenja provedenim sukladno Pravilniku o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila i izvješćem o ispitivanju utvrđeno je da mjerila zadovoljavaju mjeriteljske zahtjeve propisane Pravilnikom o metrološkim uvjetima kojima moraju udovoljavati mjerila toplinske energije ("Narodne novine" broj 53/91) i da su prikladna za uporabu.

Ovo tipno odobrenje vrijedi 10 godina na temelju članka 8. stavka 2. Pravilnika o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci ovog tipnog odobrenja.

Upravna pristojba po tarifnom broju 1. i 2. Zakona o upravnim pristojbama ("Narodne novine" broj 8/96) u iznosu od 20,00 kn i 50,00 kn naplaćena je od podnositelja zahtjeva i poništena na zahtjevu.

Prilog: kao u tekstu (9 str.)

RAVNATELJ
dr.sc. Jakša Topić, dipl.ing., v.r.

Dostaviti:

1. Tvrtka Landis & Staefa, Froudeova 94., 10020 Zagreb
2. OMN – Zagreb, Osijek, Rijeka, Split
3. Pismohrana, ovdje
4. Glasilo Zavoda

1. Primijenjeni tehnički propisi i norme

- a) Pravilnik o metrološkim uvjetima kojima moraju udovoljavati mjerila toplinske energije (N.N. 53/91)
- b) Pravilnik o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila (N.N. 93/96)

2. Opis mjerila

2.1. Tehnički podaci

2.1.1. Izvedba:

Mikroprocesorsko mjerilo toplinske energije, izvedeno kao cjelovito ili sastavljeno mjerilo. Mjerilo protoka ovog mjerila toplinske energije je ultrazvučno mjerilo.

Računska jedinica identična je računskoj jedinici odobrenoj tipnim odobrenjem izdanim 12. svibnja 1999., KLASA: UP/I-960-03/99-07/3, URBROJ: 558-03/4-99-2, pod službenom oznakom tipa HR Q-2-1017.

Računska jedinica može biti odijeljena od mjerila protoka. Duljina oklopljenoga kabela za spoj računске jedinice s mjerilom protoka ograničena je na 2,5 m.

2.1.2. Napon napajanja: mreža izmjeničnog napajanja napona 230 V, 50 Hz, izmjenični napon 24 V, 50 Hz ili baterija napona 3,6 V.

2.1.3. Granice temperaturnoga područja θ (za računsku jedinicu):

Ugradba mjerila protoka:

- ◆ u polazu: 3 °C ... 130 °C
- ◆ u povratu: 3 °C ... 180 °C

2.1.4. Granice temperaturne razlike $\Delta \theta$:

Ugradba mjerila protoka:

- ◆ u polazu: 3 °C ... 120 °C
- ◆ u povratu: 3 °C ... 150 °C

2.1.5. Mjerila temperature:

Otporski termometri od platine Pt100 ili Pt500 s dvožičnim priključkom prema DIN EN 60751, izdanje iz srpnja 1996. godine.

Mjerila temperature moraju biti ugrađena simetrično u polazu i povratu u jednake temperaturne čahure.

Duljina voda koji spaja termometre iz dovoda i odvoda s računskom jedinicom ne smije biti veća od 5 m.

2.1.6. Nosilac topline: voda

2.1.7. Temperaturno područje primjene mjerila protoka t_{mp} : 15 °C ... 130 °C

2.1.8. Protok (q_p , q_i i q_s), položaj ugradbe, mjesto ugradbe i mjeriteljski razred točnosti

Trajni protok q_p (m^3 / h) :	40
Omjer q_p / q_i	50 : 1
Omjer q_s / q_p :	2 : 1
položaj ugradbe (cjelovito mjerilo):	vodoravan ili okomit (v. napatuk proizvođača mjerila za ugradbu)
mjesto ugradbe :	u polazu ili povratu kruga za izmjenu topline
mjeriteljski razred točnosti (cjelovito mjerilo) :	3

2.2. Način rada:

Mjerenje protoka temelji se na ovisnosti vremena prolaza ultrazvučnog impulsa kroz medij o brzini kretanja medija. Protok se određuje na temelju određivanja vremenske razlike prolaza ultrazvučnog impulsa u smjeru protoka tekućeg nosioca topline (tj. vode) i u smjeru suprotnom od smjera protoka vode.

Računska jedinica mjerila toplinske energije određuje umnoške izmjerene temperaturne razlike između polaza i povrata s toplinskim koeficijentom vode i s izmjerenim iznosom protoka. Izračunane iznose toplinske energije računski jedinica zbraja i na LCD pokaznom uređaju prikazuje iznos ukupne toplinske energije.

Pokazni LCD uređaj mjerila toplinske energije može na poziv tipkom prikazati i veličine koje ne podliježu mjeriteljskomu nadzoru, kao što je iznos energije u određeni dan, temperatura u polazu ili u povratu, ili obujam vode koja je protekla kroz mjerilo.

2.3. Ispitni izlazi:

Nakon priključivanja ispitnog modula na ispitnim izlazima preko kojih se ne može djelovati na rad mjerila dobivaju se impulsi čiji broj je razmjerni iznosu izmjerenog obujma i toplinske energije. Ti impulsi olakšavaju ovjeravanje mjerila toplinske energije. Nakon ovjeravanja mora se ispitni modul ukloniti.

2.4. Razredba radnog okruženja:

Cjelovita mjerila toplinske energije WSJ... prema hrvatskoj normi HRN EN 1434-4:1998 spadaju u razred radnog okruženja C.

3. Natpisi i oznake

Natpisna pločica mjerila toplinske energije WSJ... prikazana je na slici 3.

4. Postupak ovjeravanja i žigosanja

- 4.1. Ovjeravanje mjerila toplinske energije WSJ... provodi se prema točki 5. hrvatske norme HRN EN 1434–5:1998 i prema napatku proizvođača za ovjeravanje mjerila toplinske energije SONOGR energy.
- 4.2. Računska jedinica ispituje se simuliranjem temperatura polaza i povrata preciznim otporima prema točki 5.3 hrvatske norme HRN EN 1434–5:1998.
Signal mjerila protoka pritom može simulirati mikroprocesor mjerila.
- 4.3. Mjerilo protoka ispituje se prema točki 5.1, a mjerila temperature prema točki 5.2 hrvatske norme HRN EN 1434–5:1998.
Kod ovjeravanja mjerila toplinske energije WSJ... ispitivanje mjerila protoka vrši se isključivo toplom vodom.
- 4.4. Barem u jednoj točki mora se utvrditi da se vrijednosti na ispitnome izlazu slažu s vrijednostima na LCD prikazu energije.
- 4.5. Ispravna mjerila ovjeravaju se postavljanjem ovjernog žiga-naljepnice prema Naredbi o žigovima i ispravama kojima se ovjerava ispravnost mjerila (N.N. 93/94).
Mjesto postavljanja ovjernog žiga prikazano je na slici 1.
- 4.6. Ustanovama ovlaštenim za pregled, odnosno ovlaštenim ispitnim laboratorijima za toplinsku energiju mora se na njihov zahtjev staviti na raspolaganje ispitni modul i ispitne programe potrebne za ovjeravanje mjerila toplinske energije.
- 4.7. Uz svaki uređaj moraju se priložiti upute za uporabu i upute za ugradbu.

5. Zaštita od neovlaštena pristupa

5.1. Zaštita od neovlaštena pristupa računskoj jedinici nakon ovjeravanja

Nakon ovjeravanja mjerila toplinske energije na računskoj se jedinici mora zaštitnim žigovima u obliku naljepnice pokriti otvor tipkala za ponovno namještanje mjerila i prorez između dva poklopca sklopova elektronike (kad je otvoren glavni poklopac) prema slici 1.

5.2. Zaštita mjerila protoka mjerila toplinske energije WSJ... od neovlaštena pristupa

Zaštita mjerila protoka mjerila toplinske energije WSJ... od neovlaštena pristupa, koja se provodi nakon ovjeravanja mjerila toplinske energije prikazana je na slici 4.

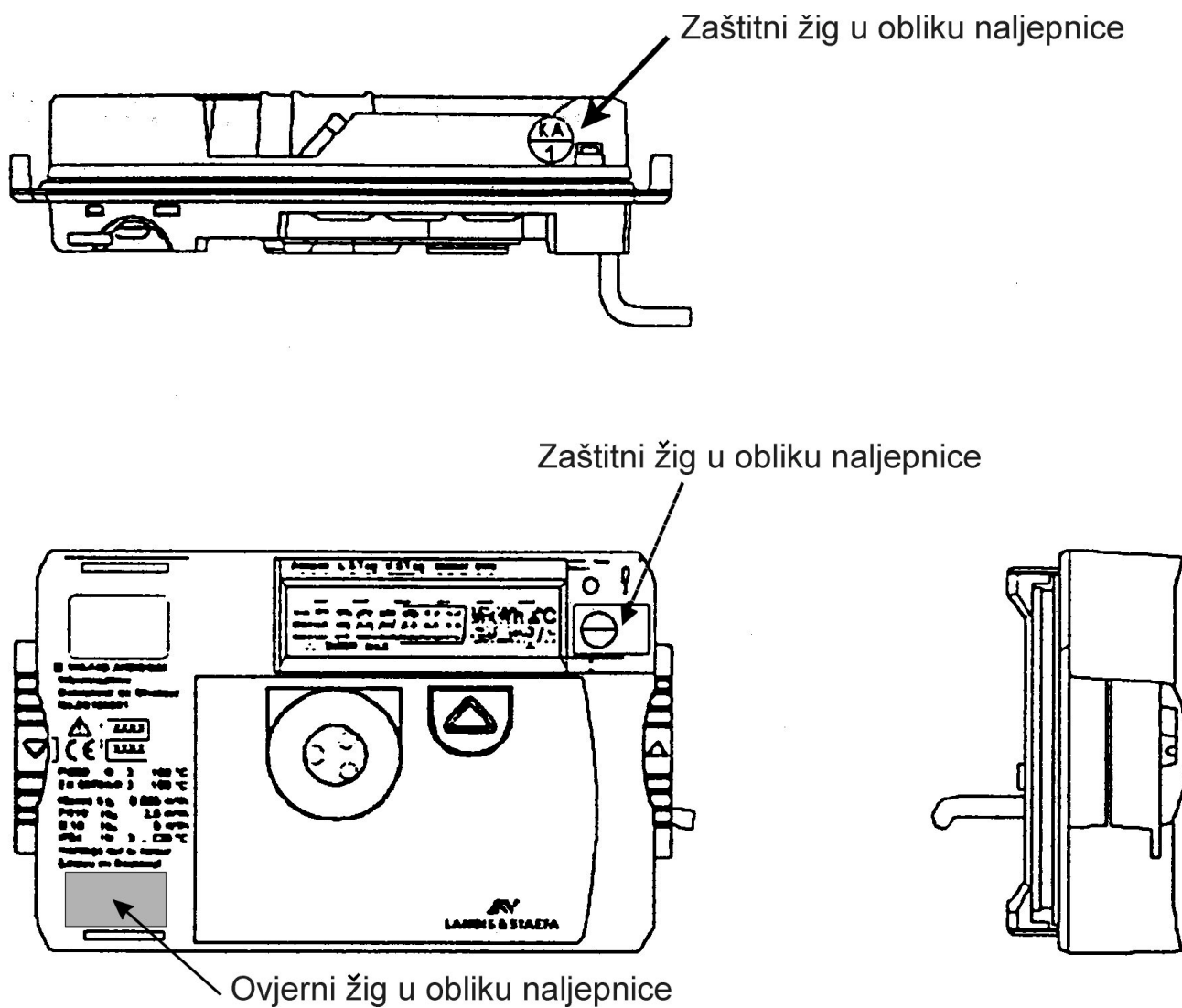
5.3. Zaštita mjerila toplinske energije od neovlaštena pristupa, koju provodi isporučitelj toplinske energije

Nakon ugradbe mjerila toplinske energije isporučitelj toplinske energije provodi zaštitu od neovlaštena pristupa termometrima u polazu i u povratu i zaštitu od neovlaštena otvaranja glavnoga poklopca računске jedinice i poklopca baterije. Na slikama 2a i 2b prikazana je zaštita računске jedinice mjerila toplinske energije od neovlaštena pristupa koju provodi isporučitelj toplinske energije.

6. Dokumentacija za identifikaciju mjerila i prikaz zaštite od neovlaštena pristupa

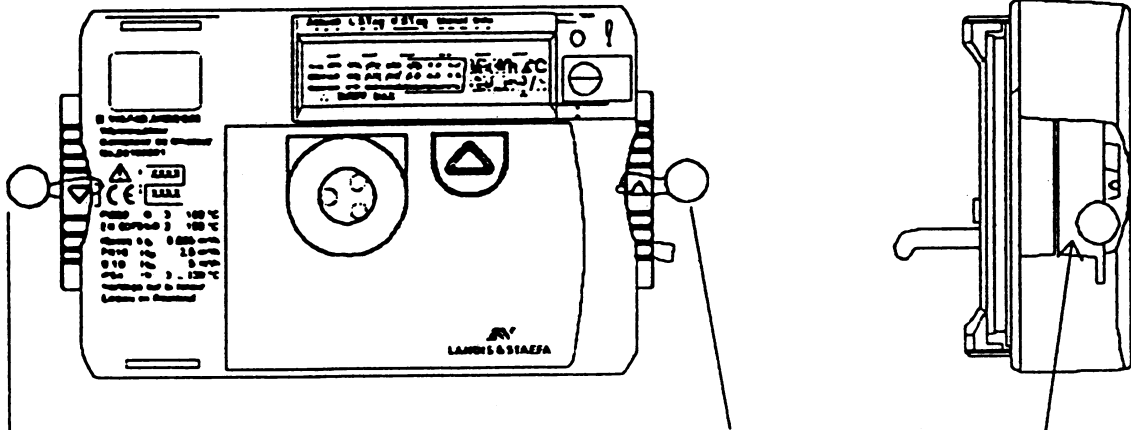
Slika	Opis	Stranica
1	Ovjera mjerila toplinske energije i zaštita od neovlaštena pristupa računskoj jedinici nakon ovjeravanja	5
2	Zaštita računске jedinice mjerila toplinske energije od neovlaštena pristupa koju provodi isporučitelj toplinske energije	6
2 a	Zaštita priključaka mjerila protoka i temperature	6
2 b	Zaštita baterije mjerila	6
3	Natpisna pločica mjerila	7
4	Zaštita mjerila protoka mjerila toplinske energije WSJ... od neovlaštena pristupa	8
5	Izgled mjerila toplinske energije tip WSJ...	9

Slika 1: Ovjera mjerila toplinske energije i zaštita od neovlaštena pristupa računskoj jedinici nakon ovjeravanja

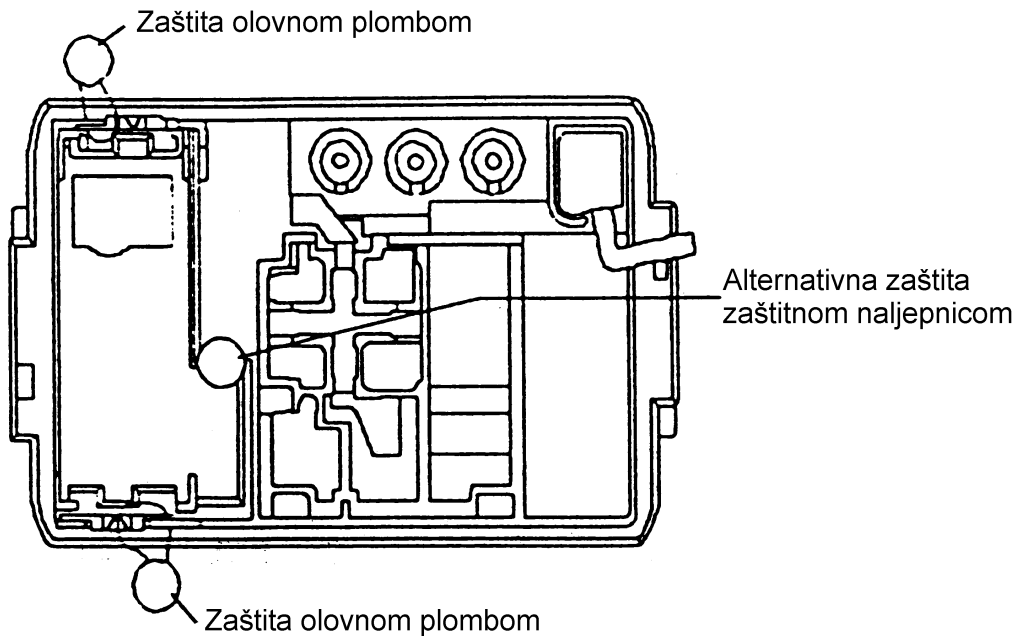
Slika 2: Zaštita računске jedinice mjerila toplinske energije od neovlaštena pristupa koju provodi isporučitelj toplinske energije

Slika 2a : Zaštita priključaka mjerila protoka i temperature

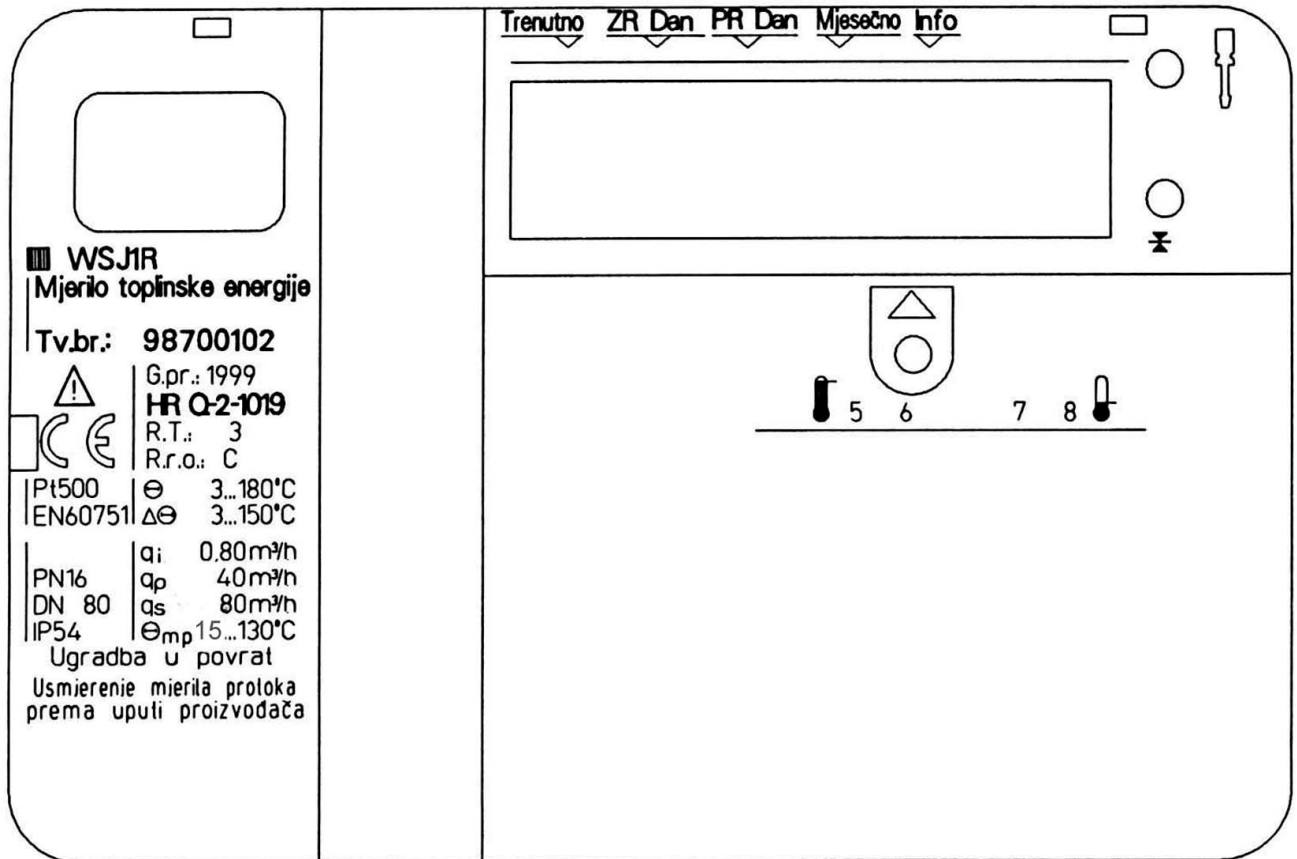

Zaštita od neovlaštena pristupa mjerilu koju provodi tvrtka koja isporučuje toplinsku energiju (sa svake strane po jedna olovna plomba ili zaštitna naljepnica)

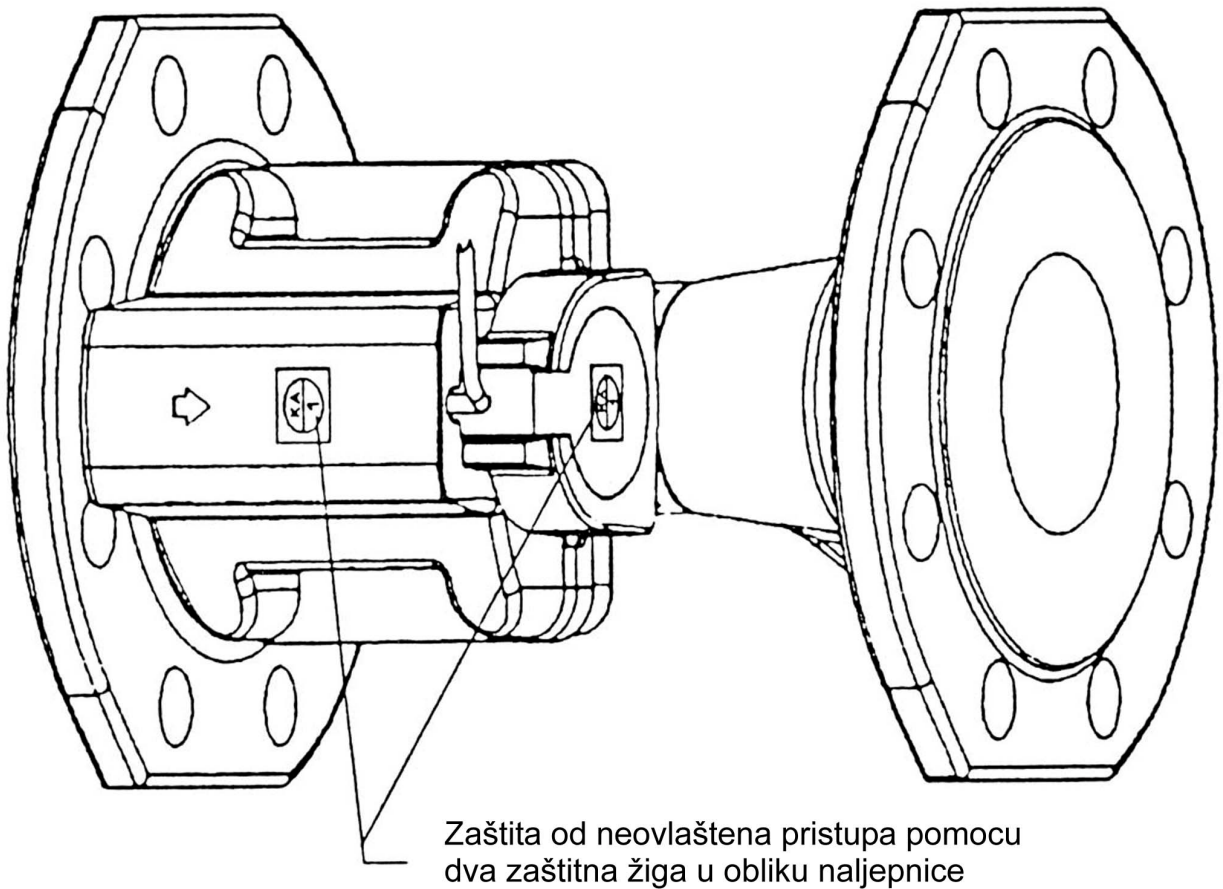
Slika 2b : Zaštita baterije mjerila koju provodi isporučitelj toplinske energije

Slika 3: Natpisna pločica mjerila

Slika 4: Zaštita mjerila protoka mjerila toplinske energije
WSJ... od neovlaštena pristupa

Slika 5: Izgled mjerila toplinske energije tip WSJ...

